

Videreføring av velferds- teknologi i pleie- og omsorgs- tjenesten i Alta kommune

Alta kommune - Helse- og sosialtjenesten. 22. februar 2013

Innhold

Navn på prosjektet	3
Hovedmål med prosjektet.....	3
Bakgrunn for prosjektet	3
Hvem retter prosjektet seg mot?	4
Hva går prosjektet ut på?	4
Hvilke gevinster gir prosjektet?.....	5
Kompetanseutvikling.....	6
Erfaringer overføres fra prosjekt- til driftsfase	6
Organisering og forankring.....	7
Hvordan er prosjektet forankret administrativt og politisk?	7
Prosjektansvarlig	7
Prosjektleder	7
Styringsgruppe.....	7
Prosjektgruppe	7
Framdriftsplan	7
Økonomi	7
Plan for formidling til andre	8
I egen kommune/ foretak:	8
Utenfor egen kommune/ foretak/ område.....	8
Hvordan og når skal prosjektet evalueres?	8

Navn på prosjektet

Videreføring av velferdsteknologi i pleie- og omsorgstjenesten i Alta kommune.

Hovedmål med prosjektet

Hovedmålet i dette prosjektet er at velferdsteknologi skal bidra til økt trygghet og mestring hos brukerne slik at disse skal kunne bo lenger hjemme.

Bakgrunn for prosjektet

Alta kommune kan for tidsperioden 2010-2020 forvente en vekst på ca. 50 % av antall personer over 67 år, med hovedvekt i aldersgruppen 67-79 år. Tilsvarende økning forventes i årene 2020-2030, men da med forholdsvis størst vekst i aldersgruppen over 80 år.

Med eldrebølgen står vi foran en dobbelt demografisk utfordring; den aldrende befolkningens økte behov for helse- og omsorgstjenester, samtidig som tilgangen til arbeidskraft synker. Slik tjenestene er utformet i dag vil befolkningens behov for bistand etter hvert overgå den tilgjengelige arbeidskraften.

Mange av kommunens eldre vil oppleve fall, ensomhet og kognitiv svikt. Resultatet vil ofte være redusert allmenntilstand og nedsatt funksjonsevne. Mye tyder på at disse tre faktorene er knyttet tett sammen og påvirker hverandre gjensidig.

Forebyggende tiltak og riktig og fornuftig bruk av teknologi som bidrar til å fjerne risikofaktorene eller redusere konsekvensene av fall, ensomhet og kognitiv svikt vil være en god investering for framtida.

For å møte disse utfordringene har kommunen i 2011-2012 jobbet med prosjekt for innføring av velferdsteknologi. Fylkesmannen i Finnmark har gitt økonomisk støtte til prosjektet. Kommunen har satset på en teknologi som har trygghetsalarmer i bunn og som kan bygges på med fall- og døralarmer der det er behov for dette. Vi regner med at prosjektet med innføring av velferdsteknologi avsluttes 1. september 2013 og at løsningen da skal være implementert og driftssatt.

I videreføringen av velferdsteknologi skal kommunen bygge videre på eksisterende løsning. Alta kommune, Visma og Telenor Objects samarbeider i innovasjonsprosjektet "Bo lenger hjemme". Kommunen er premissleverandør til Visma og Telenor og er per i dag den eneste kommunen i landet som tar i bruk velferdsteknologi på følgende måte:

Basiskomponenten er trygghetsalarmen. Løsningen gjør det mulig å koble til flere ulike sensorer ved endret behov. Varsling, oppfølging og dokumentasjon skjer i én integrert løsning (Fra sensor via kommunikasjon og datainnsamling direkte til pasientjournal).

Helse- og sosialtjenesten i Alta kommune har en oppegående prosjektorganisasjon som etter hvert har skaffet seg god kompetanse på prosjektarbeid. Det har vært stort fokus på å driftsette fullførte prosjekter. De erfaringer vi har gjort i prosjektene har vi aktivt delt med andre kommuner, både i Finnmark og ellers i landet. Dette har vi gjort både ved å delta og presentere prosjektene på ulike nettverkssamlinger, kommunebesøk og ved henvendelser over telefon og e-post.

Hvem retter prosjektet seg mot?

Prosjektet retter seg mot pleie- og omsorgstjenesten i kommunen og de innbyggerne som mottar tjenester fra dem.

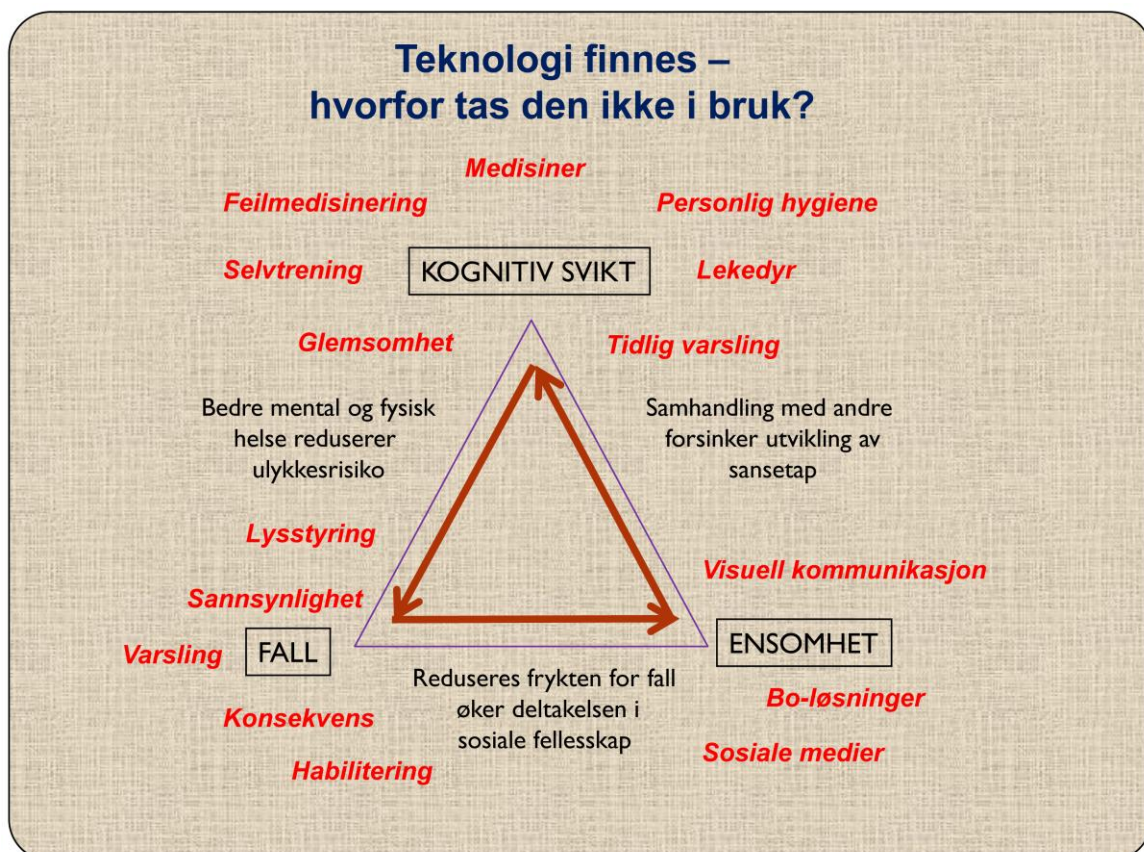
Hva går prosjektet ut på?

I dette prosjektet ønsker kommunen å videreføre sin satsing på velferdsteknologi ved å implementere flere teknologiske løsninger for å øke kvalitet og effektivitet i pleie- og omsorgstjenesten. Dette skal bidra til økt trygghet og mestring hos brukerne slik at disse skal kunne bo lenger hjemme.

Vi vil ha fokus på *Hagen-trekanten*¹ som beskriver ensomhet, fall og kognitiv svikt.

- Ubehagelige opplevelser med fall fører gjerne til redsel for nytt fall, med tilbaketrekning, sosial isolasjon og inaktivitet som resultat.
- Mangel på sosial kontakt og stimulans kan føre til raskere utvikling av kognitiv svikt.
- Kognitiv svikt kan føre til glemsomhet, manglende koordinasjon og mindre oppmerksomhet overfor risiko. Dette kan igjen øke sannsynligheten for fall.

Denne «onde sirkelen», kan snus til en «mulighetssirkel» ved hjelp av forebyggende tiltak, innovative grep og riktig og fornuftig bruk av teknologi. Se illustrasjon under²:

¹ NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg

² Fra Kåre Hagens presentasjon av NOU 2011:11, NHO, Småtinget, Trondheim.31.08.11.

Velferdsteknologi-løsningen som Alta kommune, Visma og Telenor Objects samarbeider om fungerer på følgende måte:

- Tekniske hjelpemidler for registrering av hendelser og verdier installeres i brukernes hjem
- Målte verdier og sensorutslag sendes fra disse hjelpemidlene til kontrollsentralen hos hjemmesykepleien
- Informasjonen registreres automatisk i pasientjournalen Visma Omsorg Profil og alle dokumentasjonskrav ivaretas
- Verdier og hendelser som krever oppfølging utløser et varsel
- Varsel kan rutes etter ønske, enten til hjemmesykepleien, pårørende eller andre.
- Hjemmesykepleie mottar alle alarmvarsler direkte på nettbrett, samtidig som det opprettes en toveis telefonforbindelse til alarmutløser.

Kommunen går nå i gang med utprøving av fall- og dørsensor. Vi ønsker å videreføre satsingen på velferdsteknologi ved å teste ut og ta i bruk flere ulike sensorer for registrering av hendelser og verdier i brukerens hjem.

Videre valg av teknologiske løsninger sees i sammenheng med tidligere prosjekt og skal bygge påeksisterende løsninger. Kommunen ønsker å involvere pårørende i større grad der det er naturlig. Eksempel på dette kan være videokommunikasjon, mottak av varsling, med mer. Det er også aktuelt å vurdere et samarbeid med NAV hjelpemiddelsentral for erfaringsutveksling.

Hvilke gevinster gir prosjektet?

Med en helhetlig løsning ønsker vi å gi ansatte i omsorgssektoren mer tid til rent omsorgsarbeid, samtidig som vi ønsker å bidra til økt trygghet hos brukere og pårørende.

- Eldre kan bo lenger hjemme under trygge og gode forhold
- Omsorgspersonell får mer tid til omsorgsarbeid
- Varsling, oppfølging og dokumentasjon i én integrert løsning
- Alltid oppdatert pasientjournal

Gevinster - kvalitet:

- **Trygghet** utgjør et av de viktigste behovene hos omsorgstrengende mennesker, og har å gjøre med en opplevelse av at farlige situasjoner kan tas hånd om.
- **Sikkerhet** er spesielt viktig i tilfeller hvor en person selv ikke forstår at enkeltsituasjoner kan være farlige, og derfor ikke handler deretter eller varsler andre. Dette gjelder mennesker med begynnende aldersdemens, som i dag i økende grad bor hjemme istedenfor på sykehjem.
- **Sosial kontakt og kommunikasjon** er et viktig element som ikke må overses ved innføringen av velferdsteknologi.
- **Komfort** er viktigere for omsorgstrengende personer enn andre.
- **Selvstendighet** - Det varierer fra individ til individ hvor stort behovet for selvstendighet er, men de fleste mennesker har behov for å mestre noen situasjoner i sitt liv.

Gevinster - produktivitet:

- **Bo lengre hjemme** – Eldre med omsorgsbehov kan bo lengre hjemme. Dette gjør at behovet for dyre institusjonsplasser blir mindre.
- **Bedre og mer effektiv jobb** – Administrativ teknologi kan hjelpe helsepersonell til å utføre en bedre og mer effektiv jobb, der mer tid kan brukes til pasientkontakt og helsefaglige oppgaver
- **Forenkle samhandling** - Teknologien kan også forenkle samhandling mellom ulike aktører, samt mulighet til å tilgjengeliggjøre og sammenstille informasjon.

Kompetanseutvikling

I tillegg til nevnte gevinster vil prosjektet fremme kompetanseutvikling og kompetanseheving blant ansatte. Velferdsteknologi er under utvikling og i liten grad tatt i bruk av kommuner. Det er mange produkter og mange leverandører å velge mellom. Dette fører til at det er vanskelig å gjøre de riktige strategiske valg.

Prosjektet krever kompetanse både på produkter og løsninger, juridiske problemstillinger, etiske problemstillinger, endring av arbeidsprosesser og vellykket implementeringsprosess. Det er viktig for prosjektet å skaffe seg mer kompetanse på disse områdene. Dette planlegges gjennom aktiv deltakelse på seminarer, delta i erfaringsnettverk med andre kommuner som jobber med velferdsteknologi, samarbeid med leverandører, samt hente erfaringer fra andre land som er kommet lengre enn Norge. (Eksempelvis Danmark, England, Skottland).

Erfaringer overføres fra prosjekt- til driftsfase

I prosjektet implementerer vi velferdsteknologi i pleie- og omsorgstjenesten. Løsningen skal bygge på eksisterende teknologi med trygghetsalarm som basis. Vi starter med utprøving hos utvalgte brukere og evaluerer dette før vi går videre til fullskala drift.

De ansatte i pleie- og omsorgstjenesten vil være involvert i prosjektet slik at det blir en god forankring i organisasjonen. I pilotfasen har vi superbrukere med godt erfaringsgrunnlag fra tidligere prosjekt som tester ut løsningene. Når løsningene implementeres vil det bli gitt opplæring til de ansatte og de vil også få kontinuerlig oppfølging. Vi vil benytte oss av frikjøp av superbrukere fordi våre erfaringer fra tidligere prosjekt viser at dette er en viktig suksessfaktor for å lykkes med innføringen.

Prosjektet vil også utarbeide rutiner og prosedyrer for bruk av velferdsteknologi-løsningene. Etter gjennomført prosjekt skal velferdsteknologi brukes aktivt som et supplement når pleie- og omsorgstjenesten gir tjenester til kommunens innbyggere.

Organisering og forankring

Hvordan er prosjektet forankret administrativt og politisk?

Prosjektet er forankret hos rådmannen i Alta kommune, Bjørn-Atle Hansen.

Prosjektansvarlig

Per Prebensen, kommunalleder for helse- og sosialtjenesten.

Prosjektleder

Hege Stenbakk, systemansvarlig Profil.

Styringsgruppe

Kommunalleder Per Prebensen, leder omsorgsavdelingen Marie Stavang, leder Bistandsavdeling Siri Isaksen, jurist Grethe Hansen.

Prosjektgruppe

IKT-rådgiver Tore Mannsverk, IKT-rådgiver Vidar Thomassen, rådgiver Fritz Solhaug

Framdriftsplan

Oppstart 1. september 2013

Fullført 31. desember 2014

Økonomi

Aktivitetsplan med tilhørende utgifter	Ferdigdato	Beløp
Organisering/tilrettelegging/prosjektledelse (frikjøp prosjektleder)	31.12.2014	700.000
Ekstern konsulentbistand, samarbeid med Visma/Telenor Objects	31.12.2014	150.000
Kompetanseheving, erfaringsnettverk, deltakelse på seminarer	01.06.2014	350.000
Kartlegging av eksisterende teknologi	01.11.2013	100.000
Implementering av teknologiske løsninger (system)	01.09.2014	500.000
Tilrettelegging/opplæring av pilotgruppe, frikjøp	01.10.2014	175.000
Styrings- og prosjektgruppemøter	31.12.2014	50.000
Arrangere erfaringskonferanse for kommuner i Finnmark/Nord-Troms	01.11.2014	150.000
Evaluering av prosjektet, ferdigstille rapport	31.12.2014	25.000
Sum		2.200.000
Finansieringsplan		
Ekstern finansiering		1.000.000
Direkte kommunal finansiering		700.000
Indirekte kommunal finansiering (bruk av egne ressurser)		500.000
Sum		2.200.000

Plan for formidling til andre

I egen kommune/ foretak:

- Rådmannen får referat fra møtene i styringsgruppen
- Prosjektleder orienterer HUHS (hovedutvalget helse og sosial) om prosjektet
- Prosjektleder orienterer avdelingsledere på avdelingsledermøte
- Avdelingsledere orienterer sine underordnede
- Det opprettes e-post distribusjonslister over alle involverte i prosjektet. Prosjektleder sender ut infomail etter hver milepæl som oppnås.
- Intra-nettsiden til Alta kommune brukes for å spre informasjon om prosjektet
- Benytter media til å informere om prosjektet

Utenfor egen kommune/ foretak/ område

- Arrangere seminar for Finnmark/Nord-Troms, erfaringsdeling
- Benytter media til å informere om prosjektet
- Samarbeid med andre kommuner, formidling av erfaringer og dokumentasjon
- Alta kommunes internett-side brukes for å informere om prosjektet

Hvordan og når skal prosjektet evalueres?

Prosjektet evalueres ved prosjektslutt. De ulike aktørene fra prosjektet kommer med sine erfaringer/innspill i felles møter. Prosjektet evalueres av prosjektgruppen, prosjektleder og styringsgruppe.